

**MENETETYT ELINVUODET (PYLL) -INDEKSI
(PYLL = Potential Years of Life Lost)**

Finnish Consulting Group (FCG) laski Joroisten kunnan väestölle "menetetyt elinvuodet" (PYLL) -indeksin jonka kehityksestä ja tulokinnasta annetaan oheinen lausunto.

Joroisten (5.178 as. 31.12.2014) tilanne PYLL-indeksin mukaan

Vuosittain Joroisissa henkistä pääomaa menetettiin 2010 - 2014 (5486 vuotta/100.000), eli selvästi enemmän kuin koko maassa keskimäärin (3321 vuotta/100.000). Muutos Joroisissa (4310 → 5486) oli koko maan kehitykseen (4226 → 3321) verrattuna huono. Joroisissa naisten tilanne (2583 vuotta/ 100.000) oli nyt kääntynyt huonoon suuntaan (1860 → 2583), ja oli nyt koko maata (2611 → 2123) huonompi. Miesten osalta tilanne (8211) oli paljon koko maata (4497) huonompi kuten sen kehityskin (6446 → 8211) ja päinvastainen kuin koko maassa.

Joroisten miesten keskuudessa:

- Eniten ennenaikaisesti menetettyjä elinvuosia oli aiheutunut tapaturmista ja myrkytyksistä (35 %), joista maaliikennetapaturmat muodostivat 43 % kaikista. Itsemurhien osuus niistä oli 14 %.
- Toiseksi suurin osuus miesten ennenaikaisista elinvuosien menetyksistä johtui verenkiertoelinten sairauksista (15 %), joista iskeemiset sydänsairaudet aiheuttivat 82 %. Verenkiertoelinten sairauksien aiheuttamat menetykset Joroisten miehillä olivat 1290 vuosittain ennenaikaisesti menetettyä elinvuotta /100.000 henkilövuotta, kun vastaava luku koko maassa oli vain 773.
- Kolmanneksi suurin osuus miesten ennenaikaisista elinvuosien menetyksistä aiheutui pahanlaatuisista kasvaimista (12 %), joista hengityselinten pahanlaatuiset kasvaimet aiheuttivat 25 %. Trendi oli huonoon suuntaan (178 → 257) ja päinvastainen kuin koko maassa (160 → 131).

Joroisten naisten keskuudessa:

- Eniten ennenaikaisesti menetettyjä elinvuosia olivat verenkiertoelinten sairaudet (52 %). Trendi oli huono (187 → 1307) ja päinvastainen kuin koko maassa (328 → 222). Poikkeuksellisesti syynä EIVÄT olleet iskeemiset sydänsairaudet eivätkä aivoverisuonisairaudetkaan (kardiomyopatia tms.?)
- Toiseksi eniten menetyksiä naisilla olivat aiheuttaneet pahanlaatuiset kasvaimet (24 %), ja tilanne oli edelliseen vuosikymmeneen verrattuna huonontunut (269 → 605) ollen nyt kuitenkin koko maan kanssa tasoissa (636). Rintasyöpä muodosti kaikista naisten syöpämenetyksistä 45 % (272) joka oli noin kaksinkertainen koko maahan verrattuna (147).
- Kahden edellä mainitun tärkeimmän syyn lisäksi saman suuruusluokan ongelmia Joroisten naisilla ei PYLL-arvojen perus-

teella löydy. Voimavarat kannattaa nyt vihdoinkin keskittää näihin kahteen suureen ongelmaan: SYDÄN JA SYÖPÄ.

Yhteenveto

Joroisissa väestön vuosittaiset ennenaikaisten elinvuosien menetykset ovat viimeisten kymmenen vuoden jaksolla poikenneet koko maan hyvästä kehityksestä, miehet enemmän kuin naiset.

Perinteisistä kansantaudeista verenkiertoelinten sairaudet olivat naisilla ensimmäisellä ja miehillä toisella sijalla, siten että olivat naisilla nyt nousseet suurimmaksi ennenaikaisten menetysten syyksi. Miehillä niiden väheneminen on jatkunut, mutta ollaan silti selvästi jäljessä, lähes kaksi kertaa suuremmalla tasolla koko maan tasosta. Naisilla aikaisemmin hyvä tilanne on kääntynyt hälyttävästi uuteen jyrkkään nousuun (187 → 1307), ja on nyt noin kuusi kertaa korkeammalla tasolla. Naisten ja miesten verenkiertoelinsairauksien ehkäisyyn on Joroisissa panostettava enemmän ja elvytettävä Pohjois-Karjala -projektin henki.

Joroisten miesten maaliikennetapaturmamenetykset poikkeavat pitkällä aikajaksolla valtakunnallisesta tasosta huonoon suuntaan. Poliisin ja TRAFIn kanssa kannattaisi pohtia ilmiön syitä.

Joroisten naisten ja miesten kolmanneksi suurin vuosittaisten PYLL-menetysten aiheuttaja olivat pahanlaatuiset kasvaimet. Niiden taso ja suunta koko maahan verrattuna seuraavat yleistä trendiä, joten meneillään olevaa työtä kannattaa järjestelmällisesti jatkaa.

Kouluarvosanat: JOROINEN	
Naiset:	6
Miehet:	4
Yhteensä:	5

Ehdotus jatkosta

Mikäli koette aiheelliseksi ratkaista esille tulleita ongelmia, olemme mielellämme avuksi. Mahdollisimman laajan asiantuntija-avun hyödyntämiseksi organisoimme kanssanne tilaisuuden 14.6.2016, jossa ongelmiin pyritään löytämään selityksiä ja mahdollisia ratkaisumalleja. Mikäli toivotte lisäinformaatiota mahdollisista jatkotoimenpiteistä ja niiden kustannuksista, yhteyshenkilöinä toimivat allekirjoittaneet.

Mikko Vienonen,
erityisasiantuntija, LKT
FCG Konsultointi Oy
mikko.vienonen@fcg.fi
050-4421 877

Ilkka Vohlonen,
professori,
Itä-Suomen yliopisto
tutkimusjohtaja,
FCG Konsultointi Oy
ilkka.vohlonen@fcg.fi
050-3839 938